

Samenvatting Soortenstandaard Bever

Deze samenvatting geeft de belangrijkste punten uit de soortenstandaard die is opgesteld in het kader van de Flora- en faunawet. Op 1 januari 2017 is de Flora- en faunawet vervangen door de Wet natuurbescherming. De provincies gebruiken voorlopig nog deze soortenstandaards als richtlijn. Op den duur vervangt Bij12 (de uitvoeringsorganisatie van de provincies) deze soortenstandaards door *factsheets*. Regelink Ecologie & Landschap stelt te zijner tijd ook van deze *factsheets* overzichtelijke samenvattingen beschikbaar. Voor aanvullende informatie raden wij aan de soortenstandaard zelf te raadplegen.

1. Ecologische informatie

De bever is ons grootste inheemse knaagdier. Een volwassen dier heeft een kop-romplengte van 70 tot 100 centimeter en de kenmerkende afgeplatte dikke staart heeft een lengte van 25 tot 37 centimeter. Vrouwtjes zijn iets groter dan mannetjes. Bevers hebben een grijze, donkerbruine tot zwarte vacht die zeer dicht van structuur is.

Bevers zijn oeverbewonende zoogdieren, die zowel in het water als op het land leven. Ze zijn vooral in de schemering en 's nachts actief. De bever leeft territoriaal in familieverband. Deze familie kan bestaan uit het ouderlijk paar met hun jongen. De paartijd is in januari en februari, en de twee tot drie jongen worden doorgaans geboren in mei of juni. Jongen verlaten na hun tweede jaar de familiegroep om op zoek te gaan naar een partner en een nieuw territorium. Daarbij kunnen ze langs water grote afstanden tot wel 100 kilometer afleggen.

In de zomer verblijven bevers overdag in een leger van houtsnippers, in dichte vegetaties en onder struiken langs de oever. Voor de winter, en als onderkomen voor de jongen, graven ze in steile oevers holen, waarvan er meestal één wordt uitgebouwd tot burcht, die jaarrond wordt gebruikt. Indien mogelijk zit de ingang onder water. Aan de bovenzijde wordt de opening bedekt met stammen en takken, die deels met modder worden afgedekt. Burchten kunnen afmetingen krijgen van enkele tot een tiental vierkante meters en een hoogte tot wel twee meter. De bever houdt geen winterslaap, maar tijdens ijsperiodes blijven ze in de burcht. Ze teren dan op hun onderhuidse vetreserves, die ze in de herfst aanmaken.

Bevers leven uitsluitend van plantaardig voedsel. In het groeiseizoen eten ze vooral grassen, kruiden, waterplanten, bloemen, bladeren en scheuten van wortels en wortelstokken van water- en oeverplanten. Ook cultuurgewassen zoals suikerbieten, maïs, granen en fruit zijn dan aantrekkelijke voedselbronnen. 's Winters eten bevers twijgjes en schors van zacht hout, zoals wilgen en populieren. Maar aanvulling is nodig met takjes en dergelijke van soorten als lijsterbes, berk, els, es, Amerikaanse eik en Amerikaanse vogelkers.

De bever leeft in het overgangsgebied van land en zoetwater in allerlei vormen: moerassen, beken, rivieren, meren en kanalen. De aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op de oever is een vereiste. Oevers die sterk begraasd worden, zijn onaantrekkelijk voor de bever.

Het leefgebied moet wateren bevatten die niet opdrogen of tot de bodem bevrozen. Ze lijken weinig eisen te stellen aan de waterkwaliteit. Bevers zijn in staat om hun eigen gewenste habitat te realiseren. In een gebied met natuurlijke waterdynamiek bouwen ze dammen, waardoor de bevervijvers/ bevermeren ontstaan. In snelstromende beken leggen ze meerdere dammen achter elkaar aan, waardoor terrassen ontstaan. In deze gebieden zijn het echte landschapsvormers. Dergelijke bevervijvers/ bevermeren kunnen ze na verloop ook weer verlaten, waardoor een meer dynamisch landschap ontstaat.

Bevers wennen snel aan menselijke activiteiten: ook in de buurt van bebouwing en in woonwijken kunnen bevers aanwezig zijn. Plotselinge verstoringen, bijvoorbeeld nabij burchten en door honden, kunnen er wel toe leiden dat bevers hun de burcht verlaten en op zoek gaan naar een andere locatie voor een burcht.

Momenteel komen bevers voor langs alle grote rivieren vanaf de Gelderse Poort tot en met de Biesbosch en het Hollands Diep, langs zijbeken en zijrivieren van de Maas, de Flevopolders, de Hunze en het Zuidlaardermeer. De bever is bezig zich nog verder te verspreiden over Nederland waarbij ze vooral rivieren, zijbeken en kanalen volgen.

2. Bescherming

Het is het hele jaar door verboden om bevers te doden of te vangen en om vaste rust- en/of verblijfplaatsen te beschadigen of te vernielen. Om dit tijdens werkzaamheden te voorkomen, kunt u in bepaalde gevallen werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Als bij een ingreep dieren mogelijk gedood worden of hun vaste rust- en/of verblijfplaats beschadigd of vernield, moet u een ontheffing van de Wet natuurbescherming aanvragen bij de desbetreffende provincie. Deze wordt verleend als u aan bepaalde voorwaarden voldoet en de ingreep een wettelijk erkend belang dient. Vooraf moet vrijwel altijd onderzoek plaatsvinden naar de situatie ter plekke.

3. Onderzoek

Aan- of afwezigheid van de bever in een potentieel geschikt gebied kan door een deskundige op het gebied van bever worden vastgesteld aan de hand van twee inventarisatieronden. Eén van deze veldbezoeken moet in het bladerloze seizoen, bij voorkeur maart-april, plaatsvinden en de andere in het begin van de zomer.

4. Beschermingsmaatregelen per

activiteit

Ingrepen die nadelig kunnen zijn voor de bever, zijn onder andere:

- 'ruimte voor de rivier-projecten': dijkverhoging, kap van bos om doorstroming rivieren te bevorderen;
- achterstallig schonen of baggeren;
- verlagen of verhogen peil (peilbesluit);
- introduceren (jaarrond)begrazing.

Om negatieve gevolgen van ingrepen te voorkomen, moet u bij voorkeur buiten de meest kwetsbare periode werken. De bever gebruikt zijn burcht jaarrond en het gehele jaar geldt als kwetsbare periode voor de bever. De meest kwetsbare periode hierbinnen is de voortplantingsperiode (mei tot en met augustus) en de winterperiode als er ijs ligt of tijdens perioden met langdurig laag water. Werkzaamheden kunt u het best uitvoeren in de periode september-april, uitgezonderd perioden met ijsgang of met langdurig laag water.

Werkzaamheden moet u bij voorkeur faseren in ruimte en tijd. Vanuit de niet bewerkte delen van het werkgebied kan de aanwezige populatie zich dan herstellen. Dit vraagt om maatwerk per project en moet vastgesteld worden in een ecologisch werkprotocol en uitgevoerd worden onder begeleiding van een beverdeskundige. In het ecologisch werkprotocol staat vermeld:

- in welke periode gewerkt moet worden;
- welke activiteiten op welke locatie(s) en op welk moment plaatsvinden;
- welke maatregelen worden genomen en wat daarmee wordt gerealiseerd voor de bever;
- wanneer begeleiding door een beverdeskundige noodzakelijk is;
- wie die beverdeskundige is en wat de deskundige exact gaat doen.